ΜΙΚΡΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΛΕΟΝ ΦΡΑΠΙΕ

Ο ΑΔΙΚΗΜΕΝΟΣ

ΙΑ μέρα, στὸ καφενεῖο «Μπαβέρ», μὲ πλησιάσε ἕνας ἡλιοκαμμένος, φτωχοντυμένος ἄνδρας, κάπου πενήντα χρόνων. Κι' ἐνῶ τὸν κύτταζα μὲ ἀπορία, ἐπειδὴ μοῦ ἦταν ἐντελῶς ἄγνωστος, αὐτὸς μὲ χαιρέτησε μὲ δειλία, μὰ καὶ μὲ κάποια ἀξιοπρέπεια συγχρόνως καὶ μοῦ εἶπε:

—Κύριε, ἂν δὲν κάνω λάθος, θὰ εἶστε φοιτητής!.. Δὲν εἶν' ἔτσι;

—Μάλιστα, κύριε... Εἶμαι φοιτητής! τοῦ ἀποκρίθηκα ἐπιφυλακτικά. Γιατὶ μὲ ρωτᾶτε;

Γιὰ μιὰ στιγμή, τάχασε λίγο ὁ ἄγνωστος συνομιλητής μου. Ὕστερα ὅμως, μοῦ εἶπε:

—Μὰ δὲν μὲ ἀναγνωρίζετε, λοιπόν;...Βασανίστε λίγο τὸ μυαλό σας!... Δὲν εἶμαι ὁ χωροφύλακας τῆς ὁδοῦ Σουφλό;

—Ὁ Λαρουσπέτ! ξεφώνισα μὲ χαρά.

—Ὁλόκληρος !.. Μπράβο, κύριε φοιτητή!.. Εἶμαι ὁ Λαρουσπέτ, ὁλόκληρος!.. Ὡραῖα τὰ καταφέρατε καὶ μὲ θυμηθήκατε... Πῶς διασκέδαζα τότε, μὲ τὰ κόλπα σας... Καὶ πόσο μοῦ ἄρεσαν!.. Κι' ἀπόδειξις ὅτι μοῦ ἄρεσαν εἶνε ὅτι ποτέ μου δὲν πῆγα κανέναν φοιτητὴ στὸ τμῆμα!

—Ναί... Εἶν' ἀλήθεια... Τὸ θυμοῦμαι πολὺ καλὰ αὐτό!

—Καὶ ξέρετε, κύριε φοιτητή;.. Ἕνας συνάδελφός σας ἰδίως ἀπ' τὴ Μασσαλία, ἦταν ἡ συμπάθειά μου!

—Ἄ, τὸν Ζεκὰ θὰ λές, σίγουρα! μουρμούρισα ψάχνοντας στὶς ἀναμνήσεις μου.

—Ναί, ἔτσι τὸν ἔλεγαν! ξεφώνισε χαρούμενος ὁ χωροφύλακας. Κι' ὅμως, μὰ τὴν πίστι μου, αὐτὸν τὸν Ζεκὰ ἔπρεπε κανένας νὰ τὸν ἐπιτηρῆ διαρκῶς!... Μόλις ξεμότιζε ἀπ' τὶς αἴθουσες τοῦ Πανεπιστημίου, ἔκανε τοῦ κόσμου τὶς τρέλλες ἔξω στὸ δρόμο: Ἔσπρωχνε τοὺς διαβάτες, πείραζε τὰ κορίτσια, ἔδερνε τὰ σκυλλιά, κολλοῦσε ἄδειους τενεκέδες στὴν οὐρά τους, ἀναποδογύριζε τὰ τραπέζια τῶν καφενείων, χτυποῦσε τὰ κουδούνια τῶν σπιτιῶν κι' ἔκανε τὸν κόσμο ἄνω-κάτω τελοσπάντων!... Ἔ, λοιπόν, κύριε...κυττᾶξτε τί περίεργοι ποὺ εἶμαστε ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι: Ὅσο περισσότερη σκοτοῦρα μοῦδινε αὐτὸς ὁ Ζεκά, τόσο πιὸ πολὺ τὸν ἔκανα γοῦστο! Ἔτσι καταλαβαίνω ἐγὼ τὰ νειᾶτα: Ζωηρὰ καὶ τρελλά!.. Ἂν ἤθελα, μποροῦσα νὰ τὸν κουβαλῶ, αὐτὸν τὸν θεοπάλαβο φοιτητάκο, εἴκοσι φορὲς τὴν ἡμέρα στὸ τμῆμα!..

...Ὡστόσο, κάποτε-πότε τὸ παράκανε!.. Τότε δυνάμωνα τὴ φωνή μου, ἔπαιρνα ὕφος ἄγριο καὶ γιὰ εἰκοσιτέσσερες ὧρες μ' ἄφινε ἥσυχο κι' ἐμένναν καὶ τὸν κοσμάκη... Μὰ ὕστερα, αἰώνια ἀδιόρθωτος ὁ Ζεκά, ξανάρχιζε πάλι τὰ ἴδια !.. Τὶς περισσότερες ὧρες του, τὶς περνοῦσε ὁ ἀθεόφοβος στὸ δοῦμο παρὰ στὸ Πανεπιστήμιό του... Ἔτσι, ὁλόκληρα χρόνια τὸν ἔβλεπα διαρκῶς μπροστά μου, ὡσότου ἔγινε ἡ περίφημη ἐκείνη σύγκρουσι τῆς χωροφυλακῆς μὲ τοὺς φοιτητάς...

...Τίποτα ἐννοεῖται, δὲν μπόρεσα νὰ καταλάβω ἀπὸ ὅλη αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι, παρὰ μόνον ὅτι τράβηξα τὸ διάβολό μου καὶ λίγο ἔλειψε κιόλας νὰ γάσω καὶ τὴ ζωή μου... Τὸ Τμῆμα ἦταν ἄνω-κάτω, ὅλη τὴν ἡμέρα... Δὲν ξεκουραζόμαστε οὔτε στιγμή. Διαρκῶς εἴμαστε ὑπηρεσία.. Οἱ φοιτηταὶ γινόντουσαν προκλητικώτεροι... Τίποτα δὲν λογάριαζαν πειά... Ἔβγαζαν τὶς πλάκες ἀπ' τοὺς δοῦμους, νκρέμιζαν τὰ κιόσκια, ἔσπαζαν τὰ φανάρια, ἔβγαζαν τὰ τοῦβα ἀπ' τὶς γραμμές τους!... Τὰ πράγματα εἶναν φτάσει σὲ τέτοιο σημεῖο, ὥστε μᾶς εἶναν μαζέψει ὅλους—νιὰ κάθε ἐνδεκόμενο—στὴ Διεύθυνσι τῆς Ἀστυνομίας... Κοιμόμασταν ντυμένοι κι' ὁπλισμένοι, ἐπάνω σὲ ψάθες.. Κι' ὅσο γιὰ φαΐ, ἔτσι πρόχειρα ποὺ τρώγαμε, κοντεύαμε νὰ πεθάνουμε τῆς πείνας!...

..."Ολοι μας ὅμως, μονάνα ἕναν πόθο εἴχαμε: Πῶς νὰ τελειώσουμε ὅπως-ὅπως, μὲ τὴ φασαρία αὐτὴ τῶν φοιτητῶν καὶ νὰ γυρίσ' ὕστερα ὁ καθένας μας στὴ θέσι του... Κάποιο ἀπόγευμα, δίχως νὰ ξέρω πῶς κι' ἐνῶ δὲν μ' ἀρέσει τὸ πιοτό, εἶχα τραβήξει ὡστόσο κάμποσα ποτηράκια!.. Κι' ἔπινα ἀκόμα, ὅταν σήμανε ἡ σάλπιγγα «στὰ ὅπλα!»... Ἔτρεξα ἀμέσως στὴ Διεύθυνσι. Ἕνα δυνατὸ ἀπόσπασμα ἀπὸ συναδέλφους μου ἦταν ἕτοιμο κι' ὡπλισμένο νὰ ξεκινήση γιὰ τὴ γέφυρα τοῦ Σαὶν-Μισέλ... Μ' ἔβαλαν κι' ἐμένα στὸ ἀπόσπασμα αὐτὸ καὶ τραβήξαμε βιαστικὰ γιὰ τὴ γέφυρα... Τὸ κεφάλι μου ἦταν ζαλισμένο ἀπ' τὸ κρασί κι' ἔτρεχα μηχανικὰ μαζὺ μὲ τοὺς ἄλλους συναδέλφους μου... Φτάσαμε ἐκεῖ κ' εἶδα μιὰ ἀνθρωπομυρμηγκιὰ νὰ μαυρολογάη σ' ὅλους τοὺς δρόμους... Μᾶς πρόσταξαν ἀμέσως οἱ ἀξιωματικοί μας νὰ βάλουμε «ἐφ' ὅπλου λόγχη» καὶ νὰ γεμίσουμε τὰ ὅπλα μας!..

...Δὲν θυμᾶμαι καθόλου, πῶς ἔτυχε νὰ βρεθῶ στὸν τρομερώτερο συνωστισμὸ καὶ στὸ φριχτότερο σπρωξίδι... Οἱ φοιτηταὶ ἦσαν ἀγριεμένοι καὶ ξαναμμένοι!.. Κάποιος τους, μὲ μιὰ δυνατὴ γροθιά, μοῦ ἔρριξε κάτω τὸ καπέλλο... Ἕνας ἄλλος τους, μὲ μιὰ κατακέφαλη μπαστουνιά, μοῦ γέμισε αἵματα τὰ μοῦτρα μου!...

..."Ολα αὐτὰ καὶ τὸ κρασὶ ποὺ ἔπια, μ' ἔκαναν σὰν τρελλό.. Ἔσφιξα τὸ ὅπλο μου μὲ τὴ λόγχη ἐμπρὸς κι' ἔκανα νὰ χτυπήσω... Μὰ ποιὸν βλέπω μπροστά μου τότε;... Βλέπω τὸν Ζεκά, σὰν λυσσασμένο, μὲ ἀφροὺς στὸ στόμα, νὰ οὐρλιάζη, νἄχη πιάσει ἀπ' τὸ λαιμὸ ἕναν πλαϊνὸ συνάδελφό μου καὶ νὰ κυλιοῦνται στὸ χῶμα κ' οἱ δυό τους!...

...Ἐγὼ τοὺς κύτταζα, δίχως νὰ σαλεύω!.. Μὰ ὁ συνάδελφός μου, μισοπνιγμένος πειά, μοῦ φώναξε: —«Τί περιμένεις, μωρέ;.. Χτύπα τον!.. Κάρφωσέ τον, ποὺ κοντεύει νὰ μὲ πνίξη»!..

...Μὰ ἐγὼ δὲν μποροῦσα... Καταλάβαινα βέβαια, ὅτι τὸ καθῆκον μου ἦταν νὰ χτυπήσω τὸν Ζεκὰ καὶ νὰ γλυτώσω τὸ χωροφύλακα!.. Ἀλλὰ σᾶς λέω, ὅτι δὲν μποροῦσα.. Τὰ χέρια μου ἦσαν παράλυτα καὶ τ' ὅπλο μου μὲ βάραινε σὰν νὰ ζύγιζε χίλιες ὀκάδες!.. Δὲν μοῦκανε καρδιὰ νὰ καρφώσω τὸν πιὸ συμπαθητικὸ καὶ θεότρελλο ἀπ' τοὺς φοιτητάς! Καὶ φώναξα στὸν συνάδελφό μου μὲ ἀφάνταστο πόνο: —«Κύττα νὰ τὰ βγάλης πέρα, μοναχός σου!.. Εἶνε γνωστός μου αὐτὸς ὁ φοιτητὴς καὶ δὲν μπορῶ νὰ χτυπάω τοὺς γνωστούς μου»!.. "Ὡρμησα ὕστερα σ' ἄλλο σημεῖο τῆς ἀνθρωποταραχῆς κι' ἐκεῖ πειά, θέλοντας καὶ μή, ἀναγκαζόμουν νὰ χτυπάω!...

...Τὸ βράδυ, ὅταν γύρισα στὴ Διεύθυνσι τῆς Ἀστυνομίας, μὲ κάλεσαν ν' ἀπολογηθῶ... Μ' εἶχε καταγγείλει ὁ συνάδελφός μου, ποὺ ἀρνήθηκα νὰ τὸν βοηθήσω... Εἶπα, βέβαια, τὴν ἀλήθεια, μὰ μοῦ ξύλωσαν τὸ γαλόνι τοῦ ὑπενωμοτάρχου...

Σταμάτησε λίγο ὁ ἀγαθὸς Λαρουσπέτ, πῆρε μιὰ βαθειὰ ἀνάσα κι' ἐξακολούθησε πάλι μὲ φωνὴ πιὸ θλιμμένη ἀπὸ πρίν:

—Εἶχα κατορθώσει, βλέπετε, ὕστερα ἀπὸ χίλια βάσανα, νὰ γίνω ὑπενωμοτάρχης, ἐκείνους τοὺς τελευταίους μῆνες!.. Μοῦ ξύλωσαν λοιπὸν τὸ γαλόνι καὶ μ' ἔδιωξαν ἀπ' τὴ Χωροφυλακή γιὰ «βαρυτάτη, λέει, παράβασι καθήκοντος»!... Ναί, εἶχα εἰκοσιδυὸ χρόνια ὑπηρεσίας στὴ Χωροφυλακὴ καὶ μοῦ τᾶβησαν οἱ κακοῦργοι μονομιᾶς...Δίχως νὰ λογαριάσουν κιόλας, ὅτι μὲ ἀτίμαζαν κι' ὅτι μ' ἔρριχναν στοὺς πέντε δρόμους!... Καὶ ξέρετε μὲ πόση σύνταξι;.. Μὲ μισὸ φράγκο τὴν ἡμέρα, κύριε!... Ἐνῶ ἂν καθόμουν ἄλλα τρία χρόνια μονάχα, ὅσο νὰ συμπληρώσω δηλαδὴ τὴν κανονική μου εἰκοσιπενταετία, θἄπαιρνε τὸ κανονικό μου: Τρία φράγκα τὴν ἡμέρα, ποὺ κάτι πάει κι' ἔρχεται ἐπιτέλους!... Ἀλλὰ τέτοιο εἶνε τὸ κράτος, πάντα... Ἄστοργο κι' ἄπονο κι' ὑστερόβουλο: Γιὰ νὰ γλυτώσουν, ἴσως, τὸ κανονικό μου ξεροκόμματο τῆς συντάξεώς μου, κύτταξαν νὰ μὲ βγάλουν ὅπως-ὅπως ἀπ' τὴ μέση, γιὰ νὰ μοῦ δώσουν ἕξη φορὲς πιὸ λίγη σύνταξι, ἀπ' ὅση ἔπρεπε νὰ πάρω!...

Εἶναν βουρκωσει τώρα, τὰ μάτια τοῦ ἀγαθοῦ Λαρουσπέτ. Καὶ μὲ τρεμάμενη βαθειὰ θλιμμένη φωνή μοῦ εἶπε σιγαλά:

—Μεταξύ μας τώρα, κύριε, αὐτὸ ποὺ θὰ σᾶς πῶ: Τί τοὺς ἔμελλε τοὺς προϊσταμένους μου, ποὺ δὲν ἤθελα νὰ χτυπήσω τὸν Ζεκά;.. Δὲν ἔτρεξα πιὸ πέρα καὶ χτύπησα ἄγρια τοὺς ἄλλους:... Ἂν δὲν χτυποῦσα καθόλου, τὸ καταλαβαίνω: Ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῶ, βέβαια!... Μὰ μὲ διέταξαν νὰ χτυπήσω καὶ τοὺς ὑπάκουσα πιστά, σύμφωνα μὲ τὸ καθῆκον μου... Μονάνα, ποὺ δὲν ἤθελα νὰ χτυπήσω τὸν Ζεκά!... Τί τοὺς ἔμελλε λοιπὸν ἐκείνους, ἀφοῦ ἔτσι ἡ ἀλλοιῶς ἐξετέλεσα τὶς διαταγές τους;

Δὲν μπόρεσα, μὰ τὴν ἀλήθεια, νὰ ἐξηγήσω στὸν ἀγαθὸ Λαρουσπὲτ αὐτὴ τὴν ἀπορία του, ἴσως ἀπ' τὴν βαθειὰ συγκίνησι ποὺ ἔνοιωθα κι' ἐγώ. Καὶ γι' αὐτὸ—γιὰ νὰ ξεφύγω—τὸν πῆρα μαζύ μου νὰ πιοῦμε κάτι, στὴν ἀντικρυνὴ ταβερνούλα..

ἄλογά τους, μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ θυμήθηκαν πὼς δὲν εἶχαν πειὰ ἄλογα.

Κύτταξαν γύρω τους κι' εἶδαν ὅτ' τοὺς εἶχαν περιστοιχίσει οἱ μουζίκοι κι' ὅτι στὴν ἀρχὴ τοῦ δάσους εἶχαν στηθῆ ἑφτὰ κρεμάλες..

Ὁ Σταρόσπιβο τότε, κρατώνας στὸ κάθε χέρι κι' ἀπὸ ἕνα πιστόλι, τοὺς εἶπε μ' ἕνα εἰρωνικὸ τόνο στὴ φωνή :

—Ἔμπορός, ἀδέρφια ! Ἤρθε ὁ καιρὸς νὰ παραδώσετε στὸν Κύριο τὴν καταραμένη ψυχή σας !...

Κι' οἱ ἑφτὰ Κοζάκοι τοῦ Δὸν ἔσκυψαν τὸ κεφάλι κι' ἄρησαν τοὺς μουζίκους νὰ τοὺς περάσουν τὴ θηλειὰ τῆς κρεμάλας στὸ λαιμό, γοῦλς νὰ σόϊν λέη...

ΕΚΤΩΡ ΣΕΤΤΑΝ